

Ministerstvo životního prostředí
Odbor výkonu státní správy VII
Mezírka 1
602 00 Brno

K č.j.: 187/560/13
5828/ENV/13
GEO 4/2013

V Drahoníně dne 17.6.2013

Účastník řízení: Občanské sdružení **Nechceme úložiště Kraví hora**
se sídlem Drahonín 3, PSČ 592 61, Doubravník
IČO: 01189310
(dále jen „Účastník řízení“)

Věc: Rozklad proti rozhodnutí Ministerstva životního prostředí ze dne 30.5.2013, č.j. 187/560/13, 5828/ENV/13, GEO 4/2013

Dne 3.6.2013 bylo Účastníku řízení doručeno rozhodnutí Ministerstva životního prostředí č.j. 187/560/13, 5828/ENV/13, GEO 4/2013 (dále jen „**Správní orgán**“, rozhodnutí dále jen „**Rozhodnutí**“), kterým tento Správní orgán rozhodl tak, že vyhověl žádosti žadatele Česká republika – Správa úložišť radioaktivních odpadů, se sídlem Dlážděná 6, 110 00, Praha 1 (dále jen „**Žadatel**“, žádost dále jen „**Žádost**“) a v souladu s ustanovením § 4 zákona č. 62/1988 Sb., o geologických pracích, v platném znění (dále jen „**Zákon o geologických pracích**“), v návaznosti na ustanovení § 34 odst. 1 písm. b) zákona č. 44/1988, o ochraně a využití nerostného bohatství, v platném znění (dále jen „**Horní zákon**“), tento Správní orgán povolil stanovení průzkumného území pro zvláštní zásahy do zemské kůry v lokalitě Kraví hora.

Účastník řízení podává proti tomuto Rozhodnutí v celém jeho rozsahu následující **rozklad**.

I.

Vady řízení a nesprávnost Rozhodnutí

Účastník řízení vytýká Rozhodnutí v první řadě fakt, že Správní orgán se v něm nevypořádal s námitkami Účastníka řízení, resp. i ostatních účastníků řízení.

Ve svém vyjádření k Žádosti Účastník řízení upozorňoval na skutečnost, že Žádost včetně jejího pozdějšího doplnění vykazuje řadu formálních i obsahových nedostatků, které činí Žádost neprojednatelnou, nesrozumitelnou a neurčitou. Účastník řízení zejména namítal, že Žádost nespĺňuje veškeré nutné náležitosti dle zákona č. 500/2004 Sb., správní řád, v platném znění (dále jen „**Správní řád**“) v návaznosti na další právní předpisy, tj. zejména ustanovení § 4 a násl. Zákona o geologických pracích.

Správní orgán se však těmito námitkami zcela odmítl zabývat s odůvodněním, že řízení je vedeno striktně dle ustanovení § 4 a 4a Zákona o geologických pracích, a proto se s odkazem na právní zásadu „lex specialis derogat legi generali“ údajně není třeba zabývat námitkami vztaženými ke Správnímu řádu. Tento právní názor Správního orgánu je však zcela nesprávný, a to z následujících důvodů.

Zákon o geologických pracích ani výslovně, ani na základě výše uvedené právní zásady nevyklučuje automaticky aplikaci Správního řádu. Řízení o stanovení průzkumného území dle Zákona o geologických pracích je správním řízením vedeným v souladu se Správním řádem, a to

bez ohledu na to, že dílčí úpravu některých otázek obsahuje Zákon o geologických pracích. Tento závěr o aplikovatelnosti Správního řádu dokládá již jen ta skutečnost, že proti Rozhodnutí je přípustný (jak Účastníka řízení správně poučil sám Správní orgán) opravný prostředek – rozklad, a to právě v souladu s ustanovením § 152 a násl. Správního řádu.

Vzájemný vztah těchto dvou právních norem tedy není řešen tak (jak se mylně domnívá Správní orgán), že použití jedné normy absolutně vylučuje použití druhé, ale naopak tak, že se použijí právní normy obě, a to na základě principu subsidiarity. To znamená, že otázky výslovně v Zákoně o geologických pracích upravené se řídí ustanoveními tohoto zákona, přičemž otázky správního řízení zde výslovně neupravené se řídí Správním řádem (tedy např. obecné obsahové a formální náležitosti Žádosti, požadavek na určitost a projednatelnost, apod.).

Námítky Účastníka řízení týkající se formálních a obsahových nedostatků Žádosti ve vztahu ke Správnímu řádu tedy byly zcela relevantní a Správní orgán měl povinnost se jimi zabývat. Pokud tak neučinil, byly porušeny základní zásady správního řízení.

Bez ohledu na výše uvedené je však zřejmé, že Správní orgán se ve skutečnosti nezabýval ani dalšími námitkami Účastníka řízení, týkajícími se zákonných požadavků na Žadost, kladených nikoliv již Správním řádem, nýbrž přímo Zákonem o geologických pracích. Ve svém vyjádření Účastník řízení namítal, že Žadost včetně pozdějšího doplnění nemůže obstát, neboť v rozporu s ustanovením § 4 odst. 2 písm. e) Zákona o geologických pracích neuvádí jasně **etapu prací, cíl, rozsah a způsob provádění prací a dobu, na kterou se o stanovení průzkumného území žádá**, tedy základní klíčové informace, na základě kterých Správní orgán o stanovení průzkumného území rozhoduje.

Dle Účastníka řízení není vůbec zřejmé, **na jakou dobu Žadatel vlastně žádal o stanovení průzkumného území**, když v Žádosti žádal o stanovení průzkumných prací do roku 2018 a v doplnění Žádosti pouze do roku 2016. Dále není vůbec zřejmé, **jaké etapy prací se Žadost týká**, když samotná Žadost uvádí „etapu vyhledávání a etapu průzkumu“, zatímco doplnění Žádosti pouze „etapu vyhledávací“. Účastník řízení namítal a namítá, že není jasný vztah Žádosti z ledna 2013 a doplnění Žádosti z února 2013, tj. které části Žádosti včetně příloh zůstávají platné a které již nikoliv a v jakém rozsahu měla být Žadost doplněna či nahrazena podáním novým. Základní údaje týkající se doby stanovení průzkumných prací a určení etapy geologických prací musí být jasné, konkrétní a nevyvolávající žádné pochyby (v opačném případě opět existuje rozpor nejen s ustanovením § 4 odst. 2 písm. e) Zákona o geologických pracích, ale též s ustanovením § 45 odst. 1 Správního řádu, dle kterého žadatel musí uvést, co žádá nebo čeho se domáhá).

Správní orgán však tyto námitky Účastníka řízení ve stručnosti odmítl, aniž by se jimi hlouběji zabýval:

- (i) Pokud jde o stanovení doby platnosti průzkumného území, pak Správní orgán „vyřešil“ tuto problematiku tak, že dobu platnosti „v souladu se zavedenou praxí sám svým rozhodnutím direktivně stanovil do 31.12.2016“. Účastník řízení však namítá, že řízení o stanovení průzkumného území před Správním orgánem je správním řízením vedeným o žádosti dle ustanovení § 44 a násl. Správního řádu, a Správní orgán je tak oprávněn a povinen rozhodovat pouze o tom, čeho se Žadatel domáhá. Správní orgán rozhodně není oprávněn cokoli direktivně stanovovat, pokud není zcela zřejmé, čeho se Žadatel domáhá, a rozhodně není oprávněn svým direktivním rozhodnutím dotvářet projev vůle Žadatele.
- (ii) Pokud jde o určení etapy geologických prací, pak Správní orgán pouze konstatoval, že namítaný rozpor měl být údajně odstraněn dne 1.3.2013, a to tím, že Účastník řízení převzal Oznámení o zahájení správního řízení a pozvánku k ústnímu jednání, ve kterém je etapa geologických prací jednoznačně definována s tím, že tato problematika byla navíc diskutována v průběhu ústního jednání. Nic víc k tomu Správní orgán nevedl. Z tohoto „odůvodnění“ však není vůbec zřejmé, jakým způsobem se Správní orgán s námitkou vypořádal. Správní orgán pouze uvedl, že rozpor byl odstraněn, aniž by uvedl, jakým způsobem.

Pokud jde o výše uvedené namítané vady Žádosti, Správní orgán správně měl vyzvat Žadatele k upřesnění, a pokud by tyto vady nebyly ani tímto způsobem odstraněny, nebyl vůbec oprávněn se Žadostí zabývat, neboť se jedná o žádost neprojednatelnou. Správní orgán však Žádost i přes uvedené zjevné nedostatky považoval za úplnou a dostačující a rozhodl o ní, tedy podle názoru Účastníka řízení postupoval v rozporu se Zákonem o geologických pracích a Správním řádem.

Námítky Účastníka řízení byly projednány pouze zcela formálně a byly odmítnuty s lakonickým konstatováním, že namítané rozpory byly odstraněny. **Správní orgán se však s těmito námitkami ve skutečnosti nevypořádal.** Jak ovšem uvádí ustanovení § 68 odst. 3 Správního řádu, Správní orgán je povinen uvést „*informace o tom, jakým způsobem se správní orgán vypořádal s návrhy a námitkami účastníků a s jejich vyjádřením k podkladům rozhodnutí*“. Je však zjevné, že nestačí pouhé formální vypořádání se s námitkami (navíc pouze s některými, jak to učinil Správní orgán), nýbrž Správní orgán je povinen se zabývat všemi uplatněnými námitkami do hloubky.

II.

Nevhodnost stanovení průzkumného území

Bez ohledu na výše uvedené vady Rozhodnutí Účastník řízení namítal a namítá, že ke stanovení průzkumného území nebyl dán věcný důvod. Účastník řízení ke svému vyjádření připojil vyjádření Mgr. Matěje Machka Ph.D., z Geofyzikálního Ústavu Akademie věd České republiky a studii společnosti AQUATEST a.s., vyhotovenou v roce 2011 pro zadavatele, kterým byl přímo Žadatel, přičemž z obou těchto dokumentů jednoznačně vyplývá **nevhodnost geologického prostředí posuzované lokality** pro realizaci dalších prací směřujících k vybudování hlubinného úložiště radioaktivního odpadu a značná rizikovost takového postupu.

Podle názoru Účastníka řízení již existující rozsáhlé studie (navíc zpracované přímo na základě konkrétních požadavků Žadatele) postačují k přijetí závěru, že lokalita Kraví Hora je pro výše uvedené účely nevhodná, a není tedy důvod opětovně investovat nemalé peníze do průzkumu, který s největší pravděpodobností povede k totožnému závěru, k jakému již renomovaní odborníci na základě zadání Žadatele dospěli dříve.

Správní orgán se však ani s těmito námitkami blíže nevypořádal, když pouze konstatoval, že již existující studie a odborná vyjádření bere na vědomí, že jde však o materiál nedostatečný a je třeba jej doplnit. Správní orgán však konkrétně neuvedl, z jakého důvodu a ve kterých ohledech považuje již existující studie za nedostatečné a v jakém směru je považuje za nutné doplnit. **Správní orgán byl povinen závěry vyplývající z odborných vyjádření vzít v úvahu, tedy byl povinen je posoudit a v případě, že jejich závěry hodlal odmítnout, byl povinen dostatečně vysvětlit, proč tak učinil.** Správní orgán musí mít též na paměti hospodárnost a efektivnost postupu subjektů placených z veřejných peněz, což Žadatel bezesporu je, a nepovolovat zbytečně průzkumné práce, pokud obdobné práce již (navíc přímo na základě konkrétních požadavků Žadatele) proběhly a existují z nich výstupy, které hovoří zcela jednoznačně.

Správní orgán (strana 5. bod 5. Rozhodnutí in fine) dále uvedl, že Zákon o geologických pracích mu neumožňuje postupovat jinak, než stanovit průzkumné území. S tímto závěrem Účastník řízení zásadně nesouhlasí, neboť Správní orgán má vždy možnost žádost o stanovení průzkumného území zamítnout, pokud není dostatečná po formální stránce, popř. není věcně důvodná (Účastník řízení tvrdí, že Žádost vykazuje oba tyto nedostatky). Pokud by platila uvedená logika Správního orgánu, pak by Správní orgán byl povinen automaticky vyhovět každé takové žádosti o stanovení průzkumného území, a jeho „rozhodování“ (včetně rozhodování o námitkách účastníků řízení) by tedy bylo zcela formální.

Z Rozhodnutí jako celku podle názoru Účastníka řízení vyplývá, že Správní orgán se již dopředu rozhodl stanovení průzkumného území povolit, tomuto závěru podřídil veškerou argumentaci, přičemž s námitkami účastníků řízení se zabýval pouze velmi povrchně a formálně, a to tak, že jejich námitky respektuje, nic více. Tomu odpovídá i odůvodnění Rozhodnutí, ve kterém Správní orgán uvádí, že považuje stanovení průzkumného území za nanejvýš žádoucí, což odůvodňuje několika zcela z kontextu vytrženými větami Státního úřadu pro jadernou bezpečnost. Vlastní

posouzení potřebnosti a vhodnosti stanovení průzkumného území v lokalitě Kraví hora však v odůvodnění absentuje.

Správní orgán při posuzování Žádosti vycházel dle svých slov ze dvou premis, a to zaprvé, že Česká republika produkuje jaderný odpad, který musí být někde uložen a zadruhé, že odpad je třeba uložit na nejbezpečnějším možném místě. Účastník řízení Správnímu orgánu vytýká, že mimo těchto dvou premis nevycházel z premisy další, neméně důležité, a tou je ochrana životního prostředí. Účastník řízení podotýká, že Správním orgánem je Ministerstvo životního prostředí, tedy ústřední orgán státní správy a orgán vrchního dozoru ve věcech životního prostředí. Rozhodování o průzkumném území je svěřeno Ministerstvu životního prostředí právě z důvodu, že jak samotné stanovení průzkumného území, tak případné budoucí úložiště jaderného odpadu velmi ovlivní životní prostředí v dané lokalitě, a který jiný resort by měl více dbát o ochranu životního prostředí, než právě Ministerstvo životního prostředí.

V Rozhodnutí se však Správní orgán problematikou životního prostředí zabýval pouze velmi okrajově. Správní orgán sice vzal v potaz existenci dvou evropsky významných lokalit kategorie CHÚ PP přírodní památka (Trenckova rokle a Loučka), nicméně sám Správní orgán uvedl, že do evropsky významné lokality Loučka není zásah ze strany Žadatele vyloučen. V této souvislosti již Správní orgán neuvedl, jakým způsobem by byla zajištěna ochrana ohroženého druhu vranky obecné, která žije v evropské významné lokalitě Loučka, popř. jiných druhů. Účastník řízení dále namítal a namítá, že v dané lokalitě se nachází také přírodní park Svratecká hornatina, a dále že v této lokalitě žijí i další silně ohrožené druhy či ohrožené druhy, mezi jinými též čáp černý, včelojed lesní, krahujec obecný, ostříž lesní, křepelka polní, chřástal polní, holub doupňák, kulíšek nejmenší, sýc rousný, ledňáček říční, krutihlav obecný, jestřáb lesní, koroptev polní, výr velký, vlaštovka obecná, lejsek šedý, ůhýk obecný, ořešník kropenatý, krkavec velký, aj. I ochranu těchto živočichů je třeba zároveň se stanovením průzkumného území potřeba zajistit. S těmito námitkami Účastníka řízení se však Správní orgán vůbec nezabýval.

III. Návrh

S ohledem na výše uvedené Účastník řízení navrhuje, aby ministr životního prostředí rozhodl o podaném rozkladu tak, že rozhodnutí Ministerstva životního prostředí ze dne 30.5.2013, č.j. 187/560/13, 5828/ENV/13, GEO 4/2013 se **ruší a věc se vrací** Ministerstvu životního prostředí k dalšímu řízení, popř. aby rozhodnutí Ministerstva životního prostředí ze dne 30.5.2013, č.j. 187/560/13, 5828/ENV/13, GEO 4/2013 sám **změnil** tak, že žádost žadatele Česká republika – Správa úložišť radioaktivních odpadů, se sídlem Dlážděná 6, 110 00, Praha 1, **se zamítá**.

Ing. Martin Schenk
předseda občanského sdružení
Nechceme úložiště Kraví hora